Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	:	21 september 2023
Afdeling	:	Griffie
Portefeuillehouder	:	N.v.t.
Onderwerp	:	Implementatie Wet versterking decentrale rekenkamer
Betreffend onderdeel programmabegroting	:	Taakveld 0 "Bestuur en ondersteuning"

Samenvatting
Met ingang van 1 januari 2023 is voor gemeenten de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Naar aanleiding van de invoering van deze wet dient de raad een keuze te maken over de nieuwe invulling van de rekenkamerfunctie in Bergeijk. Op basis van dit raadsvoorstel neemt de raad een besluit over het nieuwe rekenkamermodel.

Inleiding
Met ingang van 1 januari 2023 is voor gemeenten de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Naar aanleiding van de invoering van de Wet versterking decentrale rekenkamer dient de raad een keuze te maken over de nieuwe invulling van de rekenkamerfunctie in Bergeijk. Uiterlijk 1 januari 2024 dient in alle gemeenten een onafhankelijke rekenkamer te zijn ingesteld. Raadsleden mogen volgens de nieuwe wet geen lid zijn van de Rekenkamer.

De griffie heeft in samenspraak met de huidige rekenkamercommissie gekeken naar de verschillende varianten Rekenkamers voor Bergeijk. Tijdens deze verkenning is als uitgangspunt genomen het nieuwe rekenkamermodel zo veel mogelijk aan te laten sluiten op het huidige model. Verder is er gekeken wat past bij de huidige raad, rekenkamer en cultuur van Bergeijk. Tot slot is gesproken met de griffiers van de overige Kempengemeenten, die een gezamenlijke rekenkamerfunctie hebben. Vanuit deze verkenning lijkt een eenhoofdig bestuur (directeursmodel) het meest passend voor Bergeijk. De argumenten hiervoor zijn te vinden onder het kopje ‘argumenten’. Bij de kanttekeningen worden de voor- en nadelen van de andere modellen toegelicht.

Advies

1. Een rekenkamer in te stellen.
2. Deze te organiseren met een eenhoofdige leiding (directeursmodel).
3. Dhr. S. Hannen te benoemen als directeur
4. Een plaatsvervangend directeur te werven.
5. De Verordening Rekenkamer gemeente Bergeijk 2023 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van de Verordening op de rekenkamercommissie 2014 gemeente Bergeijk.
6. Een budget vast te stellen van 19.000 euro per jaar voor de rekenkamer en dit vastgestelde budget structureel op te nemen in de begroting van 2024 en opvolgende jaren.

Raadsvoorstel

Gemeente Bergeijk

Beoogd effect

Te voldoen aan de Wet decentrale rekenkamers. Een rekenkamer in te stellen die voldoet aan de geldende regelgeving en past bij de huidige raad, rekenkamer en cultuur van Bergeijk.

Argumenten

1.1 Voorkeursscenario het directeursmodel
Het directeursmodel kenmerkt zich door één 'directeur' (de voorzitter/eenhoofdig bestuur) zonder vaste rekenkamerleden. De directeur wordt bijgestaan door een klankbordgroep bestaande uit vier raadsleden. Deze raadsleden zijn geen lid van de rekenkamer, maar hebben wel een adviesfunctie naar de directeur. De directeur legt in samenspraak met de klankbordgroep een eigenstandig onderzoeksplan voor aan de raad. Afhankelijk van het onderzoeksplan zal de directeur het onderzoek zelf uitvoeren of deels of geheel uitbesteden. De directeur zal in dat laatste geval fungeren als onderzoeksbegeleider. Dit model komt overeen met de verordening en werkwijze van de huidige rekenkamer. De huidige rekenkamer wordt ervaren als nabij, aangezien raadsleden direct input kunnen leveren aan de voorzitter wat betreft de onderzoeksonderwerpen. Daardoor is er een hoge mate van relevantie en doelmatigheid bij de onderzoeksrapporten die worden opgeleverd aan de raad. In het directeursmodel blijven deze pluspunten gewaarborgd. De onderzoeken worden gedaan binnen het door de raad vastgestelde budget.

3.1 *Dhr. S. Hannen te benoemen als directeur*
De rekenkamerleden zijn tevreden over de huidige voorzitter dhr. Hannen. Dhr. Hannen heeft aangegeven de rol als voorzitter te willen voortzetten. Het voordeel daarvan is dat dhr. Hannen bekend is met de organisatie, werkwijze en gemeenteraad van Bergeijk.

5.1 Wettelijke basis benodigd
De nieuwe rekenkamer heeft een juridische basis nodig in de vorm van een verordening. Voor het opstellen van de verordening is ook de VNG verordening geraadpleegd. De oude verordening moet worden ingetrokken.

6.1 Klankbordgroep
Voorgesteld wordt een klankbordgroep in te stellen bestaande uit één raadslid per fractie. Door het instellen van een klankbordgroep behoudt de raad zijn adviesrol richting de rekenkamer. De klankbordgroep overlegt minimaal twee keer per jaar met de rekenkamer over de werkzaamheden van de rekenkamer. In dit overleg komt onder andere aan de orde de contacten tussen rekenkamer en raad, de voortgang van de onderzoeken, de afstemming tussen rekenkamer, college en de ambtelijke organisatie en de onderwerpselectie.

8.1 Budgetrecht raad
De raad stelt jaarlijks, bij het vaststellen van de begroting, een budget voor de rekenkamer vast.
De rekenkamer is bevoegd om binnen dat vastgestelde budget uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van de taken. De rekenkamer deelt elk jaar voor 1 april een financieel jaarverslag over het voorgaande jaar met de raad.

8.2 Ophoging budget
Het huidige budget van de Rekenkamercommissie is al sinds jaar en dag €13.500 euro per jaar (+ ondersteuning vanuit de griffie). Hiervan wordt de vergoeding van de voorzitter betaald (die bestaat uit een maandelijkse bijdrage en een uurtarief voor onderzoeksactiviteiten en een vergoeding voor de rekenkamercommissieleden a €120 euro per maand). Daarnaast zijn er nog kosten zoals het lidmaatschap van de NVRR.

Ophoging van dit budget is benodigd omdat een belangrijke voorwaarde voor het verrichten van onderzoek voldoende budget is. De gemeente Bergeijk hecht waarde aan realistisch begroten.

NVRR heeft een onderzoek gedaan waarin wordt gesteld dat om een onafhankelijke en kwalitatieve rekenkamer in te kunnen stellen € 1,30 per inwoner reëel is. Een verhoging van het budget is mede noodzakelijk door de steeds verder toenemende prijzen van externe onderzoekbureaus.

Voorgesteld wordt een budget vast te stellen van €19.000,- per jaar. Dit betekent een verhoging van 5.500 euro ten aanzien van het huidige budget van €13.500,- per jaar. Met dit budget is het haalbaar om de onderzoeken eigenstandig uit te voeren en/of met externe bureaus te werken.

Het beschikbare budget wat aan het einde van het jaar niet is ingezet voor onderzoek, komt vrij te vallen in de algemene reserves.

Kanttekeningen

1.1 Alternatieven rekenkamermodellen
Naast het directeursmodel zijn er nog vier andere modellen. In onderstaande alinea een korte toelichting van deze alternatieven modellen en de voor- en nadelen daarvan.

Voorzittersmodel:
Het voorzittersmodel bestaat uit een voorzitter met één of meerdere vaste rekenkamerleden. Het onderzoek wordt gedaan door de rekenkamer zelf. Het voordeel van een grotere opzet van de rekenkamer met meer leden is dat je eigenstandig alle onderzoeken kan uitvoeren. Tegelijkertijd kost dat ook structureel meer geld, omdat alle leden van de rekenkamer dienen te worden voorzien van een vergoeding. Dit model biedt minder kans voor expertise in te huren of om delen van het onderzoek extern te beleggen. Ook is de huidige praktijk dat heel veel gemeenten leden aan het werven zijn voor invulling van de rekenkamerfunctie. Uit navraag hieromtrent blijkt dat de werving- en selectieprocedures momenteel moeilijk lopen.

Collegemodel:
Het collegemodel bestaat uit een rekenkamer met een eigen secretaris die fungeert als voorzitter en onderzoeksbegeleider. De onderzoeken worden altijd uitbesteed. Dit model lijkt veel op het directeursmodel, alleen is het bij het directeursmodel ook mogelijk het onderzoek zelf uit te voeren.

Hybridemodel:
Het hybridemodel heeft elementen van zowel het collegemodel als het voorzittersmodel. In dit model voert de rekenkamer zelf het onderzoek uit. Doordat de rekenkamer omvangrijker is zal het budget hoger liggen dan bij het directeursmodel.

Samenwerkingsmodel:
Bij een samenwerkingsmodel hebben meerdere gemeenten samen één rekenkamer. De Kempen kent zo'n samenwerkingsmodel. Bergeijk is daar bij de oprichting van de gezamenlijke rekenkamer, bewust niet bij aangesloten. De redenen om dat destijds niet te doen waren o.a. de (veel) hogere kosten, de duidelijkheid, bereikbaarheid en slagkracht (lange lijnen) en dat niet alle onderzoeken expliciet gaan over het beleid van Bergeijk. Uit de huidige verkenning is gebleken dat deze genoemde argumenten nog steeds van toepassing zijn.

Financiën

Voorgesteld wordt een budget vast te stellen van €19.000,- per jaar. Dit betekent een verhoging van 5.500 euro ten aanzien van het huidige budget van €13.500,- per jaar.

Het voorstel leidt tot een begrotingswijziging.

Exploitatie

FCL	ECL	Uitgave (U) Inkomst (I)	Bedrag
6006200	38291	U	Ophoging €5.500,-

		I	

Maatschappelijk verantwoord inkopen
Er is geen sprake van een inkoop/aanbesteding naar aanleiding van dit voorstel.

Communicatie
Na besluit wordt de nieuwe verordening gepubliceerd op, overheid.nl.

Uitvoering

7 september 2023	Behandeling in commissievergadering ABZ
21 september 2023	Besluitvorming
1 januari 2024	Ingang nieuwe rekenkamer

Bijlagen
- Verordening op de Rekenkamercommissie 2023 Bergeijk
- Memo presidium 4 april 2023

Advies presidium
Het presidium heeft op advies van de griffie besloten om het directeursmodel als nieuw rekenkamermodel aan de raad voor te leggen, onder gelijktijdige uitwerking van de andere modellen.

Advies Raadscommissie
De commissie ABZ heeft in haar vergadering d.d. 07 september 2023 geadviseerd om het als hamerstuk door te geleiden naar de raadsvergadering van 21 september 2023.